

Een groot, leeg land.

By Gerbrand Bakker.

Het zijn altijd de paarden die overblijven. Een levenloze hand houdt losjes de teugels vast in verstijfde vingers; een trouw hoofd buigt naar omlaag en wacht, zonder te weten waarop. Het plein is roodgekleurd. Armen, benen, een enkel hoofd. Een draagstoel, sombergroen bekleed, brandt. Het zijn altijd de paarden die overblijven. Alles en iedereen is kapot of dood, een paard staat en wacht op aansporing van een ruiter die geen ruiter meer is; hij is nu de verstijfde hand, de arm, het been, het enkele hoofd. De draagstoel dooft, een hoopje as. De avond valt.

Het sneeuwt in de nacht. De volgende ochtend sneeuwt het nog steeds. Het paard heeft zich voorzichtig losgemaakt uit de greep van de ijskoude vingers en is naar een weiland gelopen, de witte vlokken onmiddellijk smeltend op zijn zwarte lijf. Onder een eik blijft hij staan. Een geit voegt zich bij hem, een bruine geit die mekkert. De twee halslellen bewegen mee met het geluid, als een klokkenspel. Het paard stapt nog iets verder, de geit blijft staan, haar bruine rug onder zijn zwarte buik.

Rond het middaguur trekt de loodgrijze lucht open. Het meisje dat over het slagveld doolt ziet dat niet alle paarden overgebleven zijn. Grote hopen sneeuw met sneeuwbenen die er horizontaal uit te voorschijn komen liggen her en der, tussen kleinere hopen sneeuw. Kraaien vliegen op, raven springen zijwaarts weg. Het licht van de zon dat nu de ruimte weer heeft beschijnt een hoog gebouw. Het gebouw staat aan de rand van wat een dag eerder het slagveld was.

De bruine geit verlaat zijn schuilplaats, het paard kijkt op. De takken van de eik buigen door onder het gewicht van de sneeuw. Een dode tak breekt af en de sneeuw valt op de rug van het paard. Het paard vat dat op als aansporing, hij begint te lopen en de geit volgt hem. Het meisje loopt in de richting van het weiland. Als ze bij elkaar komen, drukt de geit zijn warme lijf tegen haar benen en snuift het paard warm in haar nek. De kraaien strijken neer, de raven springen niet langer zijwaarts weg. Het gebouw is niet langer zomaar een gebouw, het is een monument aan de rand van een verstild strijdtoneel, een gedenkteken bij een dodenakker. De sneeuw is wit en vredig, veilig en stil. De raven en kraaien als rozijnen in blanke pap.

Het paard, de geit en het meisje kijken uit over de besneeuwde vlakke.

“Kom,” zegt het meisje. Ze begint te lopen.

Het paard en de geit lopen achter haar aan.

“Ik wil ver,” zegt het meisje. “Ik wil verder. Naar een groot, leeg land. Een land om iets te beginnen. Een land zonder uitzicht op wat dan ook.”

Het paard hinnikt, de geit mekkert. Ze zijn blij dat ze een stem horen. Misschien schudt het paard zijn hoofd om de herinnering aan de dode hand die hem bij de teugels hield kwijt te raken. Misschien maakt de geit bokkensprongen omdat ze weet dat ze over niet al te lange tijd gemolken gaat worden. Het meisje denkt dat de dieren haar verstaan, en dat ze het eens zijn met haar plan om ver te reizen. Naar een groot, leeg land om iets te beginnen en zonder uitzicht op wat dan ook.

Ze komen in een beukenbos. Het lopen is hier verend, door de sneeuw die het mos bedekt. *Ik kón daar toch zeker niet blijven*, denkt het meisje. *Alleen overgebleven in het hoge gebouw. Lege gangen, koude fornuizen, kristallen glazen die door niemand bewonderd worden, lege potten en pannen.* Zwervend over het slagveld had ze een uitsparing in de sneeuw gezien, de grijze mal van een draagstoel, een asschildering. *Alleen zijn als het voorjaar begint*, denkt het meisje, *dat is iets uit een droom, een angstige, eenzame droom. Zo'n ijle dag in maart, warm en koud tegelijk.* Het is zó stil tussen de gladde, grijze beukenstammen dat ze de rivier kan horen.

De brug over de rivier heeft ook in brand gestaan; alleen de stenen brughoofden staan nog.

“We kunnen niet over het water heen,” zegt het meisje tegen het paard en de geit.

Aan de overkant staat het huis van de brugwachter. De luiken zijn gesloten, er komt rook uit de schoorsteen. Er is geen beukenbos aan de overkant van de rivier, donkere sparren staan er in gelid. Een eindeloos sparrenbos. Als ze de overkant kunnen bereiken, is er misschien iemand in het brugwachtershuis. Zo niet, dan zijn er alleen de donkere sparren. Er is ook een stad, weet het meisje, een flink stuk stroomopwaarts. Misschien zijn in die stad ook alle luiken gesloten, komt er uit alle schoorstenen rook. Ze kijkt naar het snel stromende water, op zoek naar tekenen uit de al dan niet bewoonde wereld. De geit mekkert, ongeduldig. Het paard schurkt zijn bruine flank tegen de stam van een beuk.

Of kan ik toch... denkt het meisje. *Ik zou zelf de kristallen glazen kunnen gebruiken. Zelf de lege gangen bevolken, zelf de potten en pannen vullen.* Ze kijkt naar de dieren, ziet zichzelf op het paard zitten, in het beukenbos waar in het voorjaar een enkele lariks teergroen ontluikt. Ze ziet zichzelf gehurkt bij de geit zitten, met één van de lege pannen. Melk waar de damp vanaf slaat. Vette melk.

“Kom,” zegt ze tegen het paard en de geit.

Als ze het brugwachtershuis de rug toekeren, kringelt juist de laatste flard rook uit de schoorsteen. Niemand doet de luiken open.

Het gebouw is niet langer een monument, geen gedenkteken meer. Ze laat vanen wapperen uit alle ramen. In alle fornuizen brandt vuur. In het oosten wordt de lucht weer donker, donker met witte vegen. Het mag sneeuwen. Ze kijkt uit over de witte velden. Het paard en de geit staan weer onder de eik. Ze wachten. Het meisje ziet geen witte velden. Ze ziet een groot, leeg land. Een land zonder uitzicht op wat dan ook. Een land om iets te beginnen.